

TÀPIA

sa» (DECat VIII, 295) que ha donat nom a diversos derivats toponímics, sobretot a les regions meridionals, certament més nombrosos que els que tenim a mà, però no cal torbar-se a completar-los.

Collectiu: El Taperal, pda. del terme de Gaianes (XXXIII, 148.16), la variant *tàpena*, que es deu estendre a alguna zona del nostre Migjorn, i és la pròpia de la llengua d'Oc, d'Aragó i de Múrcia (VIII, 295b44-54): Casa de *Tàpena*, te. d'Onil (XXXV, 195.20, '02 × '38). La forma greco-llatina del mot, CAPPÀRIS, que és la que passà a l'àrab i al cast. *alcaparra*, ha deixat també un derivat toponímic, a l'Ebre: *La Caparella*, te. Rasquera (XIII, 88.10), amb el sufix de «superlatiu islàmic»: *kábbara él-Laḅ* 'la magna tape-rera'.

TÀPIA

Cf. DECat VIII, 289b32-40 i l'article *Tabaià* (te. 20 d'Elx).

La Tàpia, NL antic del terme de Calce documentat l'any 991 (CoHe. Moreau, cit. junt amb *Vallicrosa*). *La Tàpia*, partida de Lladurs (XXXVIII, 168.1). *Tàpia*, pda. de Benicarló (XXVIII, 110.23).

Tàpies, llogaret agre. a Maçanet de Cabrenys, situat a la capçalera del riu Arnera. *Pron. Mod.*: *tápis*; gentil.: *tàpiòls*, oït a Maçanet per Casacuberta (c. 1920). *Doc. Ant.*: 981: *Villa Tapias* (*Cat. Carolíngia* II, 212.23); 1225: *S. Saturnini de Tapia* (Alart, 30 *InvLC*).

Mas i antiga quadra de *Tàpies*, masia del municipi de Castellar de la Ribera. *Cal Tàpies* a Cubells (XLVI, 48.30).

Solana de Tàpies, a La Vansa (XXXVIII, 37.18).

Tàpies, antic, prop d'Horsavinyà: *podii vocati a Tapiis* (*Cartulari de Roca-rossa*, a. 1309, f° 13v).

Tapioles, veïnat del municipi d'Argelaguer. El trobem documentat: *Tapiolas in comitatu Bisuldunensi*, a. 898 (*Catalunya Carolíngia* II, 369.22).

Santa Eulàlia de Tapioles, veïnat i antiga parròquia del municipi de Vallgorguina. *Doc. Ant.*: 986: *ecclesia Sanctae Eulalie et Sancti Genesii in alodo T.* (*Cat. Carol.* II, 199.19).

Singles NLL antics *Tapioles*, a Guissona (1072: in *villa Tapioles*: Arx. Sols.); 1359: *Fluvia e Tapioles* (CoDoACA XII, 51); a Gualba a. 1083: *Tapioles* (*Cart. St. Cugat* II, 373); prop de Poblet: 1189: *collum de Tapioles* (*Cart. Poblet*, 77); a Riner, 1048: *in villa Tapioles* (Arx. Sols.); i a Catllar de Gaià.

Riu de Tapioles, documentat l'any 1078: *rivo de Tapioles* (*Cart. St. Cugat* II, 352).

Mas del Tapiol a Figuerola del Camp (XLVI, 13.22).

Les Tapiades a Cambrils (Odèn) (XXXVIII, 165.8). *Vall de les Tapiades* a la Granadella (Coromines 1935). J. F. C.

Tapiol, *Tapioles*, V. *Tàpia* -*TaralAvin*~, V. *Ta*- (misc. ar.)

TARABUST

Nom d'un paratge ple d'enderrocs, prop de la Noguera Ribagorçana, en el vessant a l'esq. del riu, davant d'Areny, poc a l'Est d'Orrit, entre el riu i el barranc d'Esplugafreda (Terrado). És un derivat del complex verbal *tabustat/tabuixar* 'malmenar, estabornir, marejar', estudiat en el DECat VIII, 183-185, que ja apareix en totes dues formes en Llull (o els seus mss.); i *tabustar* des del S. XIV (Antoni Canals etc.), acompanyat pel subst. *Tabustol* (Muntaner etc.); *tabust* en Jacme Marc i altres.

D'ací una variant amb *tr-*, *trabustar* o *trabustir*, per influència dels nombrosos verbs amb prefix *tras-* o *tra-* (*trasbalsar*, *trabucar* etc.). Variant ja documentada en oc. ant., en Peire Cardenal, i fr. ant. *trabuster*; no estranya al català, en el deriv. *trabustament* 'trasbals, pertorbació', ja doc. a. 1403 (DECat, 185a30); i pot ser manlleu del català el sard *tarabúttssylu* (que preocupava M. L. Wagner: *ARom.* xv, 1931).

TARADELL

²⁵ Vila de la Plana de Vic, 7 k. al SE. de la ciutat, en terreny ondulat, a la dreta del riu Gurri.

PRON.: *tàrdél*, o menys usat *tàradél*, a Centelles i Vic, i amb preferència per a aquest, a Taradell, Casac. 1920; *tàrdél* i *tàrà-* a Puig-l'agulla (1928, exc. 104); *tàradél* a Vic, 1931 (Ll. 29, 198); gentilici *taradellencs* (Casac.); també els deuen dir *tàrdéls*, perquè a Puig-l'agulla anomenen el camí que segueixen la gent de *Taradell* per venir al santuari: «el camí dels *taradells*» (1955).

³⁵ *MENCIONS ANT.* Abadal (*La Pl. de Vic*, Ss. VIII-IX, 26) diu que ja hi ha cites de *Taradell* a fi S. IX. 891: «in com. Ausona in term. *Taradelli* --- Soccarados» (*Dipl. Cat. Vic*, 21, § 22); 898: «term. *Taradellense*» (ib., 25, § 27; també § 28); *Taradellense* (Font Rius, *C. d. p.*, § 28); 910: «castro *Taratello*» (Font, § 51); 945: *Taradello* (Ripoll Vilamajor, *Monografia* XXXVIII, 8); 1023: *Taradel* (*MarcaH.*, c. 1037); 1076: any de la consagració de l'esgl.: Pladevall (*Ausa*, 1954, 346-52).

⁴⁰ Anàlogament S. XII ss. 1104: *Taradello* (Ripoll XL, 2); 1107: *Taradel* (Mons. I, 263); 1108: *Taradel* (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 447); 1109: Guillemus de *Taradel* (*MarcaH.*, c. 1056); 1148: *Taradello* junt amb *La Barbota* (Albon, *Cart. du Temple*, p. 320); 1185 i 1196: *Taradello* (Kehr, *Papsturk.*, 516, 572); S. XII, en les llistes de parrs. vigatanes: *Taradello* (II), *Tare-delo* (I), *Taradel* (III), p. p. Pladevall, p. 72; 1230: *Perpinianus de Taradello* (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 1141); *Princ. S. XIII*: S. Genesio *Taradellense* (Ripoll IV, 4); 1253: *Taradel* (CCandi, o. c. II, 393); 1279: *Tarradello* (Ripoll V.); 1330: S. Genesii de *Taradello* (*Misc. Griera*, 374, 382, 385, 387); 1359: *Terradell* --- terme de *Taradell* (CoDoACA XII, 83, 132); 1366: Berengarius de *Taradello* (*MarcaH.*, c. 1173).

⁶⁰ *ETIM.* Només dues notes se n'han escrit, però són